

ISSN: 0257 – 4152

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
EGE ÜNİVERSİTESİ
EDEBİYAT FAKÜLTESİ
TARİH BÖLÜMÜ

*Tarih
İncelemeleri
Dergisi*

XXIX/1

2014

BORNOVA-İZMİR

TARİH İNCELEMELERİ DERGİSİ

ISSN: 0257-4152

ULUSLARARASI HAKEMLİ DERGİ

Yılda bir cilt Temmuz ve Aralık'ta iki sayı halinde yayımlanır.

Derginin kısaltması: **TİD**

Sahibi

E. Ü. Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü adına
Prof. Dr. Ersin DOĞER (Dekan)

Basım Yeri

Ege Üniversitesi Basımevi, Bornova, İzmir

Basım Tarihi

15 Temmuz 2014

Baskı Adedi: 100

Kültür ve Turizm Bakanlığı Sertifika No: 18679

Yazışma Adresi / Correspondence Address

Tarih İncelemeleri Dergisi Editörlüğü,
E.Ü. Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, 35100 Bornova-İzmir, Türkiye
Faks: +90 232.311 11 02 Tel.:+90 232.311 13 43
Editör e-mail: tarihincelemeleri@gmail.com

Tarih İncelemeleri Dergisi,

ULAKBİM-Sosyal Bilimler Veri Tabanı, European Reference Index for the Humanities, Index Islamicus, Modern Language Association of America (MLA), Agence d'évaluation de la recherche et de l'enseignement supérieur, Türkologischer Anzeiger'de yer almaktadır.

Derginin yayımlanmış nüshalarına şu internet sayfasından ulaşılabilir:

<http://www.tid.ege.edu.tr>

EDİTÖR / EDITOR

Prof. Dr. Süleyman Özkan

EDİTÖR YARDIMCILARI / ASSISTANT EDITORS

Prof. Dr. Vehbi Günay – Yrd. Doç. Dr. Nuri Karakaş

YAYIN KURULU / EXECUTIVE COMMITTEE

Prof. Dr. Süleyman Özkan

Prof. Dr. Mevlüt Çelebi

Prof. Dr. Vehbi Günay

Öğr. Gör. Dr. Olcay Pullukçuoğlu Yapucu

AKADEMİK DANIŞMA KURULU / ACADEMIC ADVISORY BOARD

Prof. Dr. Ali Aktan, *Erciyes Üniversitesi*, Kayseri.

Prof. Dr. Kemal Arı, *Dokuz Eylül Üniversitesi*, İzmir.

Prof. Dr. Mahir Aydın, *İstanbul Üniversitesi*, İstanbul.

Doç. Dr. Yusuf Ayönü, *Kâtip Çelebi Üniversitesi*, İzmir.

Prof. Dr. Abdulhalik Bakır, *Şeyh Edebali Üniversitesi*, Bilecik

Yrd. Doç. Dr. Nejdet Bilgi, *Celal Bayar Üniversitesi*, Manisa.

Prof. Dr. İdris Bostan, *İstanbul Üniversitesi*, İstanbul.

Prof. Dr. Mesut Çapa, *Ankara Üniversitesi*, Ankara.

Prof. Dr. Mevlüt Çelebi, *Ege Üniversitesi*, İzmir.

Doç. Dr. Adnan Çevik, *Sitki Koçman Üniversitesi*, Muğla

Prof. Dr. Mustafa Daş, *Dokuz Eylül Üniversitesi*, İzmir.

Prof. Dr. Feridun Emecen, *İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi*, İstanbul.

Prof. Dr. Vahdettin Engin, *Marmara Üniversitesi*, İstanbul.

Prof. Dr. Mehmet Akif Erdoğan, *Ege Üniversitesi*, İzmir.

Prof. Dr. Turan Gökçe, *Kâtip Çelebi Üniversitesi*, İzmir.

Prof. Dr. Sadettin Gömeç, *Ankara Üniversitesi*, Ankara.

Yrd. Doç. Dr. Fabio L. Grassi, *La Sapienza Üniversitesi*, Roma.

Prof. Dr. Vehbi Günay, *Ege Üniversitesi*, İzmir.

Prof. Dr. Dragi Gjorgiev, *SS. Cyril and Methodius University*, Üsküp.

Prof. Dr. Necdet Hayta, *Gazi Üniversitesi*, Ankara.

Prof. Dr. Turhan Kaçar, *Pamukkale Üniversitesi*, Denizli.

Prof. Dr. Cüneyt Kanat, *Ege Üniversitesi*, İzmir.

Prof. Dr. Kezban Acar Kaplan, *Celal Bayar Üniversitesi*, Manisa.

Doç. Dr. Osman Karatay, *Ege Üniversitesi*, İzmir.

Prof. Dr. Mehmet Ali Kaya, *Ege Üniversitesi*, İzmir.

Prof. Dr. Levent Kayapınar, *Kâtip Çelebi Üniversitesi*, İzmir.

- Doç. Dr. Ayşe Kayapınar, *Kâtip Çelebi Üniversitesi*, İzmir.
- Doç. Dr. Samira Kortantamer, *Ege Üniversitesi*, İzmir.
- Prof. Dr. Kemalettin Köroğlu, *Marmara Üniversitesi*, İstanbul.
- Prof. Dr. Nuri Köstüklü, *Necmettin Erbakan Üniversitesi*, Konya.
- Prof. Dr. Zekeriya Kurşun, *Marmara Üniversitesi*, İstanbul.
- Doç. Dr. Birsnel Küçüksipahioğlu, *İstanbul Üniversitesi*, İstanbul.
- Prof. Dr. Mihail Maxim, *University of Bucharest*, Bükreş.
- Prof. Dr. Justin McCarthy, *University of Louisville*, Kentucky.
- Doç. Dr. Hasan Mert, *Ege Üniversitesi*, İzmir.
- Doç. Dr. Hilal Ortaç, *Ege Üniversitesi*, İzmir.
- Prof. Dr. Mehmet Öz, *Hacettepe Üniversitesi*, Ankara.
- Prof. Dr. Süleyman Özkan, *Ege Üniversitesi*, İzmir.
- Prof. Dr. Maria Pia Pedani, *Ca Foscari University*, Venedik.
- Prof. Dr. Saim Savaş, *Uşak Üniversitesi*, Uşak.
- Prof. Dr. Süleyman Seydi, *Süleyman Demirel Üniversitesi*, Isparta.
- Prof. Dr. Ahmet Taşağıl, *Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi*, İstanbul.
- Prof. Dr. Oğuz Tekin, *İstanbul Üniversitesi*, İstanbul.
- Prof. Dr. Recai Tekoğlu, *Dokuz Eylül Üniversitesi*, İzmir.
- Doç. Dr. Cahit Telci, *Kâtip Çelebi Üniversitesi*, İzmir.
- Prof. Dr. Önhan Tunca, *Liege Üniversitesi*, Liege.
- Prof. Dr. István Vásáry, *Eötvös Loránd Üniversitesi*, Budapeşte.
- Prof. Dr. Dmitry D. Vasiliev, *Russian Academy of Sciences*, Moskova.
- Prof. Dr. Recep Yıldırım, *Dokuz Eylül Üniversitesi*, İzmir.
- Prof. Dr. İbrahim Yılmazçelik, *Fırat Üniversitesi*, Elazığ.
- Prof. Dr. Turgut Yiğit, *Ankara Üniversitesi*, Ankara.
- Prof. Dr. Şerife Yorulmaz, *Mersin Üniversitesi*, Mersin.
- Prof. Dr. Mualla Uydu Yücel, *İstanbul Üniversitesi*, İstanbul.
- Prof. Dr. İlya V. Zaytsev, *Russian Academy of Sciences*, Moskova.
- Prof. Dr. Istvan Zimonyi, *Szeged Üniversitesi*, Szeged.

YAYIN İLKELERİ

Dergimizin ilk sayısı 1983 yılında yayımlanmış olup, 2001 yılına kadar 16 sayı çıkmıştır. 2002'de XVII. ciltten itibaren uluslararası hakemli dergi olarak bir cilt iki sayı halinde neşredilmektedir.

Dergimizde, özgün araştırma ve inceleme makalesi, derleme makale, çeviri, arşiv belgeleri, kitap eleştirisi ve tanıtımı, ölüm ve sempozyum gibi haberler yayımlanır.

Dergide yayınlanan tüm yazıların sorumluluğu yazarına aittir.

Yayın kurulundan izin alınmadan kısmen veya tamamen herhangi bir şekilde basılamaz ve çoğaltılamaz.

Yazıların başka bir yerde, farklı bir dilde dahi olsa yayımlanmamış olması gerekir.

Yayımlı teklif edilen yazılar, yayın kurulu tarafından incelendikten sonra, hakeme gönderilir, iki hakemin onayının alınmasıyla geliş sırasına göre yayımlanır.

Yazıların yazım dili, yabancı dilde yazılanlar hariç, Türkiye Türkçesi olmalıdır.

YAYIN KURALLARI

Makaleler, Türkçe, İngilizce, Almanca veya Fransızca olabilir. Makaleler için 100 kelimeyi geçmeyen, Türkçe ve İngilizce “özet (abstract)” yazılmalıdır.

Makalelerde konuyu tanımlayan Türkçe ve yabancı dilde, beş adet “Anahtar Kelime (Keywords)” verilmelidir.

Dipnotlar:

Tek yazarlı kaynak : Uzunçarşılı 1957, s.23; Karal 1940, s.234.
İki yazarlı kaynak : Bilge ve Kaynak 2000, s.11-12.
İkiden fazla yazarlı kaynak : Hamilton vd. 1957, s.345 vd.
Birden fazla cildi olan kaynak : Ünal 2002, I; s.23-24, Lev. 12.
Yazarın aynı yılda basılmış eserleri: Alkım 1990a, s.45; Alkım 1990b, s.90, şeklinde gösterilmelidir.

Tarihi kaynaklar (İbn-i Bibi, Evliya Çelebi, Strabon) için basım yılı yazılmaz.

Dipnotlara atıfta bulunulmamalı, a.g.e., ibid gibi kısaltmalar kullanılmamalıdır.

Çalışmada başvuru kaynaklar, yazının sonunda “KAYNAKLAR” listesinde kısaltmaları da gösterilerek verilir.

Web sayfaları (pdf formatındakiler hariç) kaynak gösterilemez.

Makalelere eklenmesi istenen harita, belge veya resimler ayrı bir dosyada JPEG olarak kaydedilmelidir.

Yazar, yukarıda belirtilen kurallara göre hazırlanmış metnin çıktısını postayla ve aynı zamanda e-mail yoluyla editöre göndermelidir. Makale sahibi, açık adresini, elektronik posta ve telefon numarasını mutlaka belirtmelidir.

Editör, gerektiğinde makalelerin yazım ve dil özellikleri üzerinde değişiklik yapabilir.

Makalelerin içeriği ile ilgili bütün sorumluluk yazarına aittir.

Yayımlanmayan makaleler iade edilmez.

SAYFA DÜZENİ:

Program: Microsoft Word
Kağıt boyutu: 16,5x24 cm.

MARJLAR:

Üst: 3 cm. Alt: 3 cm.
Sağ: 2 cm. Sol: 2 cm

ÜSTBİLGİ/ALTBİLGİ:

Üst: 2 cm. Alt: 2 cm.

METİN:

Yazı: Times New Roman, 11 punto
Paragraf başı: 1 cm.
Paragraf aralığı: önce 1 nk
Satır aralığı: tek
Metin alıntıları: *İtalik*

DİPNOT:

Yazı: Times New Roman, 9 punto
Satır aralığı: tek
Asılı: 0,3

TARİH İNCELEMELERİ DERGİSİ

XXIX / 1, 2014

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

İNCELEMELER/ARTICLES

Durmuş AKALIN

Somali’de Berbera Limanı ve Osmanlı Devleti’nin Bölge Üzerindeki İddiaları
(1839-1894)

Berbera Port in Somalia and Ottoman Empire’s Rights on This County (1839-1894) 1-35

Atakan AKÇAY

Tabal Ülkesinin Tarihsel Süreci Üzerine Bir Değerlendirme

The Understanding the Historical Development of the Tabal Kingdom 37-58

Mahmut AKPINAR

Osmanlı İmparatorluğu’nda Hariciye Nezareti’nin Kuruluşu ve Dış
Politikanın Kurumsallaşması

*The Foundation of the Foreign Ministry and the Institutionalization of
Foreign Policy in the Ottoman Empire* 59-85

Hacı Veli AYDIN

Selanik’te 18. Yüzyılın İlk Yarısında Para Vakıfları ve Kredi İşlemleri
*The Cash Waqfs and Credit Operations in the First Half of 18th Century at
Thessaloniki*

87-106

Yusuf AYÖNÜ

Bizans İmparatoru I. Andronikos Komnenos’un Hayatı ve Devlet Teşkilatını
Yeniden Düzenlemeye Yönelik Reformları

*Byzantine Emperor Andronicus I Comnenus and His Reforms to Rearrange
of the Government Organization* 107-126

Özlem BAŞARIR

Diyarbakir Eyaleti Örneğinde XVIII. Yüzyıl Osmanlı Taşrasında
Mukataaalar Özelinde Üretim ve Ticaret

*Manufacturing, Production and Trading in Ottoman Provinces in the
18th Century Related to Muqataas - in the case of Diyarbakir Province –* 127-166

M. Akif ERDOĞRU

Kanuni Sultan Süleyman’ın 1532 Tarihli Alman Seferi Ruznâmesi

An Agenda of Ottoman Army for Güns in 1532 by Suleiman the Magnificent 167-187

Zafer KARADEMİR

Osmanlı Sosyo-Ekonomik Yaşamında Su: 18. Yüzyıl Eyalet-i Rum Örneği
*Water in the Socio-Economic Life of the Ottoman: The 18th Century
Rum Province Sample*

189-211

Uğur KURTARAN

Sultan Birinci Mahmud'un Rusya'ya Verdiği 1739 Tarihli Ahidnâmenin
Diplomatik Açından Tahlili
*The Evaluation and the Analyze of the Pact Given by Sultan Mahmud to
Russia in 1739 in Terms of Diplomacy*

213-232

Erdem OKLAY

Ahmet Cevdet Paşa'nın Türk Eğitim Tarihi Açısından Önemi Üzerine
Bir İnceleme
*A Review on the Importance of Ahmet Cevdet Pasha in the History of
Turkish Education*

233-251

Mesude Sezer ÖZDİLLİ

Fuâd Şükrü ve "Saltanat-ı Milliye Temelleri"
Fuad Şükrü and "Fundamentals of the Reign of the Nation"

253-300

Sadiye TUTSAK

Batı Anadolu'nun Ulaşım Meselesinde Uşak-İzmir Yolu Yapım Çalışmaları
*Uşak-Izmir Road Construction Works in the Western Anatolia
Transportation Case*

301-326

ÇEVİRİLER/TRANSLATIONS

István VÁSÁRY

Kırım Hanlığı ve Büyük Orda (XV-XVI. Yüzyıl) Hâkimiyet Uğruna Mücadele
(Çev.: **Serkan ACAR**)

327-340

YENİ YAYINLAR/BOOK REVIEWS

Ertan Daş - Şakir Çakmak, *Karşıyaka'nın Taş Çiçekleri*, İzmir 2013
(**Cahit TELCİ**)

341-354

John Andrew Morrow, *The Covenants of the Prophet Muhammad with
the Christians of the World*, (**Barbara CASTLETON**)

355-356